

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

(м. Харків, Україна)

МІНГЯЧЕВІРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Мінгячевір, Азербайджан)

УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА

(м. Вільнюс, Литва)

МІДЛСЕКСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Лондон, Велика Британія)

РИЗЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Рига, Латвія)

УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ І СТРАХУВАННЯ

(м. Софія, Болгарія)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

(м. Харків, Україна)

MINGACHEVIR
STATE UNIVERSITY

MYKOLAS ROMERIS
UNIVERSITY

Middlesex
University

МАТЕРІАЛИ

XVI Міжнародної науково-практичної конференції
**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

25 листопада 2022 р.

Харків
2022

УДК 33

У збірнику представлено матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва».

Матеріали подано у авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти думок авторів. За достовірність даних відповідальність несуть автори.

Матеріали призначено для користування широкого кола зацікавлених осіб – науковцями, викладачами закладів вищої освіти, працівниками органів державної влади, підприємцями, здобувачами вищої освіти тощо.

Друкується за рішенням
Ради факультету управління та бізнесу ХНАДУ
протокол № 4 від 21 листопада 2022 р.

Редакційна колегія:

Голова:

Богомолов В. О. – ректор ХНАДУ, доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

Заступники Голови

Дмитрієв І. А. – проректор з наукової роботи ХНАДУ, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України;

Шевченко І. Ю. – декан факультету управління та бізнесу ХНАДУ, доктор економічних наук, доцент.

Члени оргкомітету:

Дмитрієва О. І., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ;

Криворучко О. М., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ХНАДУ;

Ковальова Тетяна Володимирівна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування ХНАДУ;

Шинкаренко Володимир Григорович, д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри менеджменту ХНАДУ;

Еюбов Вейсал Сейфал оглу, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Мінгячевірського державного університету (Азербайджан);

Ротомскіс Ірмантас, д.е.н., професор, заступник декана факультету економіки і управління фінансами Університету Миколаса Ромериса (Литва);

Картасова Єкатерина, PhD, доцент кафедри обліку та фінансів Університету Мідлсекса (Велика Британія);

Лаце Наталія, д.е.н., професор, завідувач кафедри корпоративних фінансів та економіки Ризького технічного університету (Латвія);

Брітченко Ігор Геннадійович, д.е.н., професор, професор Університету страхування та фінансів (Болгарія);

Романова Інна Анатоліївна, д. пед. наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Нестеренко Валентина Юріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ, відповідальний секретар.

Проблеми та перспективи розвитку підприємництва:
Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 25 листопада 2022 року). - Х.: ХНАДУ. - 2022. - 244 с.

Колектив авторів,
2022

Секція 4. МІЖНАРОДНЕ ПІДПРИЄМСТВО В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Вашай Ю.В., Кир'янчук Т.Б. РОЛЬ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	151
Воронюк Є.В. ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	152
Козак Л.С., Федорук О.В. РОЛЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ.....	154
Курцев О.Ю. МІЖНАРОДНІ ЧИННИКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	157
Нестеренко В.Ю., Бабій В.С. МІЖНАРОДНА ТРУДОВА МІГРАЦІЯ: НАСЛІДКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	158
Птащенко О.В. СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ.....	159
Романова І. А., Товстий Т.В. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В ПОЛЬЩІ.....	161
Шевченко І. ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	162
Əliyev R.R. AZƏRBAYCANDA EFFEKTİV İSTEHSAL PROSESİNİN YÜKSƏLDİLMƏSİNİN ƏSAS HƏDƏFLƏRİ.....	164
Qurbanzadə Qurban Afiq oğlu QARABAĞ REGIONUNDA XARICI INVESTISIYALARDAN İSTİFADƏNİN PRIORİTETLƏRİ.....	167

Секція 5. ОБЛІК, АУДИТ І ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Богач О.В. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	169
Іваненко В.О. «ПЕРЕХІДНІ» ЛІЖКО-ДНІ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ЗАКЛАДІВ.....	170
Кривошапов С.І. ОСОБЛИВОСТІ НОРМУВАННЯ ВИТРАТИ ПАЛИВА ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ НЕ АВТОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.....	172
Маліков В.В. ПОНЯТТЯ ПОДАТКОВОГО ТИСКУ НА ДОХОДИ ГРОМАДЯН ТА ПІДХОДИ ДО ЙОГО ОЦІНКИ.....	174
Костенко Ю.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ДОРОЖНЬОБУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	176
Плиса З.П., Плиса В.Й. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У МІКРОЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ.....	178
Семенюк К.М., Ярута Н.А. РОЛЬ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У БЮДЖЕТІ УКРАЇНИ.....	180

Тому міжнародні економічні відносини у сфері міжнародної міграції людських ресурсів у воєнний період у зв'язку з цим повинні бути орієнтовані не тільки на максимізацію вигід сторін щодо дієвого використання людських ресурсів, переслідуючи досягнення цілей сталого розвитку, а також на досягнення певного соціального ефекту і допомоги. Це сприятиме подоланню глобальних проблем людства силами сторін міжнародних економічних відносин в контексті досягнення ними власних завдань розвитку.

Сьогодні міжнародна міграція виступає важливим ресурсом розвитку приймаючих країн, країн транзиту та призначення. Пріоритетним завданням світового співтовариства є виявлення способів здобування з цього глобального явища максимально позитивних ефектів і зведення до мінімуму його негативних наслідків.

З точки зору України наразі дуже важко стверджувати, наскільки сильний вплив матимуть для економіки країни міграційні потоки останніх восьми місяців, оскільки війна триває і міграційні потоки продовжуються. Проте прогнозований вплив буде однозначно негативним, оскільки зменшення населення країни на певний відсоток «х» спричинить падіння економіки на певний відсоток «у».

Відповідно, питання міграції є стратегічно важливим для України. Для відновлення та відбудови України у повоєнний період необхідний буде економічний «ривок», для якого дуже актуальним є напрацювання та реалізація принципово нової міграційної політики.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення / Верховна Рада УРСР; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х.
2. Сардак С. Е. Глобальна регуляторна система розвитку людських ресурсів: автореф. дис....д-ра екон. наук: 08.00.02 / Сардак Сергій Едуардович; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". Київ, 2014. 34с.
3. Сардак С. Е. Еволюція поглядів на зміст і роль людських ресурсів у суспільному поступі. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 12(138). С. 132-139.
4. Управління трудовим потенціалом / В. С.Васильченко, А. М. Гриненко, О. А. Грішнова, Л. П. Керб. Київ: КНЕУ, 2005. 403 с.

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Воронюк Є.В., викладач

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Розвиток будь-якої країни на сучасному етапі неможливий без прискорення інноваційних процесів, насамперед у базових галузях економіки, до яких відноситься машинобудування. Інноваційні процеси в

машинобудуванні є головним двигуном технічного прогресу як в окремих галузях, так і в економіці країни та світу в цілому. Тому інтенсивність інноваційних процесів у цій галузі значною мірою визначає потенціал розвитку промисловості та економіки країни, її конкурентоспроможність на світових ринках. Як основа науково-технічного прогресу машинобудування, на наш погляд, вона повинна бути стрижнем інноваційного процесу в будь-якій країні, яка прагне не опинитися на периферії сучасного глобалізуючого світу. Саме тому інноваційні процеси в машинобудуванні є об'єктом підвищеної уваги наукових досліджень, про що свідчить значна кількість робіт на цю тему.

Головною умовою конкурентоспроможності промислових підприємств в умовах економічної кризи, запорукою їх розвитку є інноваційна діяльність на ринку. Перехід України до інноваційної моделі економічного розвитку дасть можливість змінити інвестиційні пріоритети у напрямку наукомістких галузей. Така стратегічна спрямованість національної економіки здатна забезпечити підвищення науково-технічного рівня та збалансованості економіки країни, наповнити внутрішній ринок високоякісними товарами, збільшити експортну складову валового внутрішнього продукту. Не дивлячись на проголошення інноваційного шляху розвитку України, рівень впровадження інновацій залишається низьким [1]. Інноваційні процеси, що відбуваються в Україні, мають неоднозначну оцінку у професійних колах. З одного боку, стан справ в інноваційній сфері загалом, і зокрема в машинобудуванні, зазвичай визнається незадовільним. З іншого боку, в інноваційних процесах у машинобудуванні за останні роки відбулися значні позитивні зрушення. Внутрішній ринок України характеризується високим попитом на такі види продукції, як високотехнологічне обладнання, включаючи металургійне, поліграфічне обладнання, обладнання для текстильної промисловості та сільського господарства, медичне обладнання [2].

Враховуючи можливе зниження експорту машинобудівної продукції в Євросоюзі, все ж можна припустити, що розвиток європейського ринку для українських машинобудівних компаній доцільний, тому що, з одного боку, вже є досвід співпраці, а з іншого, передача української машинобудівної продукції, введення правил внутрішнього ринку ЄС (технічних стандартів, електронної системи державних закупівель, конкуренції), встановлення нульових ставок імпорتنих мит на інвестиційні види машинобудівної продукції ЄС, що прискорить технологічну модернізацію промисловості.

На даний момент виділяють такі перспективні напрямки, які можуть вплинути на машинобудування в майбутньому та доцільні для розвитку в Україні:

1. робототехніка, заснована на системах управління сенсорними датчиками та виконавчими механізмами, які працюють автономно або напівавтономно, взаємодіючи з людьми і з можливістю адаптації до динамічного середовища;

2. 3D-друк, в основі якого лежить принцип пошарового "вирощування" твердого об'єкта;

3. нові нано- та smart- (розумні) матеріали [2].

Адаптація вітчизняних підприємств до роботи в нестабільному зовнішньому середовищі, що динамічно змінюється щодо ринку, є складною. Темпи освоєння та освоєння нових видів продукції зменшились. Відповідно зросла частка добувних галузей і галузей на початковому етапі переробки сировини. Складна ситуація склалася в машинобудівному комплексі України. Відбулося падіння обсягів виробництва, погіршилися показники оновлення продукції, загалом відзначається надзвичайно низький рівень інноваційних процесів. Ця галузь виявилася неконкурентоспроможною на світовому ринку. У зв'язку з цим стає необхідним проаналізувати стан інноваційного розвитку машинобудування в Україні, з'ясувати, які фактори стримують інноваційну діяльність вітчизняних підприємств, та знайти шляхи вирішення проблем. Водночас ця сфера має певні проблеми розвитку. Одним з головних питань, з якими стикається машинобудування, є старіння персоналу та відсутність кваліфікованих спеціалістів.

У сучасних умовах успіх ринкових перетворень в Україні головним чином залежить від темпів зростання ефективності виробництва в машинобудуванні, оскільки саме ця галузь може забезпечити швидке поживлення інноваційних процесів у національній економіці. Останнє особливо важливо сьогодні, коли у світі спостерігається тенденція до збільшення ролі наукомістких галузей. Необхідність активізації інноваційних процесів у машинобудуванні зумовлена також постійним загостренням конкуренції, що вимагає прискорення процесів адаптації виробників до вимог ринку.

Література:

1. Касич А.О., Канунікова К.О. Інноваційна активність підприємств України: динаміка, проблеми та шляхи вирішення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 22. С. 21-24.

2. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 478 с.

РОЛЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

*Козак Л.С., канд. екон. наук, професор;
Федорук О.В., канд. екон. наук, доцент
Національний транспортний університет, м. Київ*

Процес глобалізації являє собою якісно новий етап розвитку світової економіки та інтернаціоналізації господарського життя, коли світове господарство перетворюється в цілісну економічну систему, складовими якої є

МАТЕРІАЛИ
XVI Міжнародної науково-практичної
конференції
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»

25 листопада 2022 р.

Відповідальний за випуск

В.Ю. Нестеренко

Підписано до друку _____ Формат _____ Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Суг. Віддруковано на ризографі Ум.друк. арк. _____ Обл.-вид. арк.

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25.

Тел. /факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 897
від 17.04 2002 р.